

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

пропозицій та зауважень операторів електронних комунікацій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правових основ організації та здійснення контррозвідувальної діяльності в Україні» (реєстр. № 7267-1 від 25.04.2022)

Зміст положення (норми) чинного акта	Зміст положення (норми) запропонованого акта	Пропозиції та зауваження операторів	Обґрунтування
Закон України "Про контррозвідувальну діяльність"			
	<p>3-4) здійснювати на підставі рішення суду тимчасове обмеження доступу до визначених (ідентифікованих) інформаційних ресурсів (сервісів) у порядку, встановленому законом, з метою недопущення терористичного акту або вчинення розвідувально-підривної діяльності на шкоду Україні, протидії проведенню проти України спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на підрив конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності України, недопущення використання для організації, підготовки, вчинення, фінансування, сприяння або приховування акту несанкціонованого втручання в діяльність об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, з використанням технічних засобів, що встановлюються постачальниками електронних комунікаційних послуг та/або мереж та іншими суб'єктами господарювання;</p>	<p>3-4) здійснювати на підставі рішення суду тимчасове обмеження доступу до визначених (ідентифікованих) інформаційних ресурсів (сервісів) у порядку, встановленому законом, з метою недопущення терористичного акту або вчинення розвідувально-підривної діяльності на шкоду Україні, протидії проведенню проти України спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на підрив конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності України, недопущення використання для організації, підготовки, вчинення, фінансування, сприяння або приховування акту несанкціонованого втручання в діяльність об'єктів критичної інформаційної інфраструктури</p>	<p>Виключити в частині деталізації методу виконання рішення з використанням тих чи інших технічних засобів. Обмеження доступу до визначених ресурсів ефективно здійснюється операторами наявними засобами.</p>

<p>4) мати гласних і негласних штатних і позаштатних працівників, створювати з метою конспірації підприємства, установи та організації, використовувати документи, що зашифровують особу чи відомчу належність працівників, приміщень і транспортних засобів органів та підрозділів, що</p>	<p>3-5) надавати державним органам пропозиції щодо відмови прийнятті осіб, які мають громадянство (підданство) іншої держави, на роботу до таких органів;</p> <p>3-6) вносити пропозиції Президенту України щодо надання та відмови у наданні іноземцям доступу до державної таємниці;</p> <p>4) використовувати гласних і негласних штатних і позаштатних працівників, добровільну допомогу фізичних та юридичних осіб на платній чи безоплатній основі;</p> <p>5) витребувати, збирати і вивчати, за наявності визначених законом підстав, документи та відомості, що характеризують діяльність підприємств, установ, організацій, а також спосіб життя окремих осіб, джерела і розміри їх доходів для попередження і припинення розвідувально-підривних, терористичних та інших посягань на державну безпеку; отримувати від постачальників електронних комунікаційних послуг та/або мереж технологічну та іншу інформацію про функціонування мереж, у тому числі з обмеженим доступом, крім конфіденційної інформації, на умовах, визначених володільцем цієї інформації та підрозділом Служби безпеки України, який уповноважений проводити оперативно-технічні заходи;</p>	<p>...отримувати від постачальників електронних комунікаційних послуг та/або мереж технологічну та іншу інформацію про функціонування мереж, у тому числі з обмеженим доступом, крім конфіденційної інформації, на умовах, визначених володільцем цієї інформації та підрозділом Служби безпеки України, який уповноважений проводити</p>	<p>Відсутнє поняття технологічної інформації.</p> <p>Статтю 121 Закону України «Про електронні комунікації» передбачено, що доступ до інформації про споживача, факти надання електронних комунікаційних послуг, у тому числі до даних, що обробляються з метою передачі такої інформації в електронних комунікаційних мережах, здійснюється виключно на підставі рішення прокурора, суду, слідчого судді у випадках та порядку,</p>
---	--	---	--

<p>здійснюють контррозвідувальну діяльність;</p> <p>5) витребувати, збирати і вивчати, за наявності визначених законом підстав, документи та відомості, що характеризують діяльність підприємств, установ, організацій, а також спосіб життя окремих осіб, джерела і розміри їх доходів для попередження і припинення розвідувальних, терористичних та інших протиправних посягань на державну безпеку України;</p>	<p>брати участь у перевірці походження інвестицій з метою недопущення процесу укладання і реалізації операторами (власниками) об'єктів критичної інфраструктури угод, що можуть негативно вплинути на безпеку, цілісність, стійкість та безперервність функціонування об'єктів критичної інфраструктури, або спроб використання об'єктів критичної інфраструктури у фінансуванні терористичної та розвідувально-підривної діяльності;</p> <p>б) використовувати співробітників Служби безпеки України під прикриттям та посади прикриття; утворювати, реорганізовувати та ліквідовувати структури прикриття, використовувати та відчужувати кошти та майно, набуті в результаті їхньої діяльності; виготовляти, придбавати або іншим чином набувати та використовувати засоби прикриття, заздалегідь ідентифіковані або несправжні (імітаційні) засоби; контролювано використовувати майно, вилучене чи обмежене у цивільному обороті;</p> <p>7) затримувати і тримати у спеціально відведених для цього місцях: осіб, підозрюваних у підготовці чи проведенні розвідувально-підривної, терористичної діяльності та вчиненні інших кримінальних правопорушень, розслідування яких віднесено до компетенції органів Служби безпеки</p>	<p>оперативно-технічні заходи відповідно до вимог Закону України «Про електроні комунікації».</p>	<p>передбачених законом. Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж постачальників електронних комунікаційних послуг забезпечується єдиною системою технічних засобів, що використовується всіма уповноваженими законом органами, на умовах автономного доступу до інформації у порядку, визначеному законодавством. Постачальник електронних комунікаційних послуг та/або мереж повинен забезпечити можливість підключення технічних засобів в точці для такого доступу в електронній комунікаційній мережі, визначеній постачальником електронних комунікаційних мереж та/або послуг.</p>
---	---	---	---

<p>б) виключно з метою попередження, своєчасного виявлення і припинення розвідувальних, терористичних та інших посягань на державну безпеку України, отримання інформації в інтересах контррозвідки здійснювати на підставі відповідної контррозвідувальної справи заходи, визначені частиною третьою статті 8 Закону України "Про оперативнорозшукову діяльність", - лише за ухвалою слідчого судді, постановленою за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника,</p>	<p>України, - на строки і в порядку, що передбачені законами України; осіб, які проникли на об'єкти та у місця, що охороняються органами і підрозділами Служби безпеки України, - на строк до трьох годин, а у разі нагальної необхідності запобігання злочинів чи його припинення та з метою встановлення особи - до сімдесяти двох годин з повідомленням про це суду протягом 24 годин з моменту затримання для перевірки обґрунтованості цього запобіжного заходу.</p> <p>Проводити особистий огляд вказаних осіб та огляд речей, що знаходяться при них, транспортних засобів і вилучати документи та предмети, які можуть бути речовими доказами або є небезпечними для життя і здоров'я людей;</p> <p>8) виключно для припинення розвідувальних, підривних, терористичних та інших протиправних посягань на державну безпеку України, а також при переслідуванні осіб, підозрюваних у проведенні такої діяльності, у будь-який час безперешкодно заходити і перебувати на території та в приміщеннях органів державної влади та їх структурних підрозділів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, незалежно від форми власності, а на військові об'єкти, що охороняються, - в установленому порядку;</p> <p>8-1) з метою контррозвідувального забезпечення безперешкодно</p>	<p>8-1) з метою контррозвідувального забезпечення безперешкодно</p>	<p>Даний пункт по суті говорить про можливість постійного перебування осіб державного</p>
--	---	---	---

<p>погодженим прокурором. Нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків або уповноваженими наказом Генерального прокурора заступниками Генерального прокурора;</p> <p>7) затримувати і тримати у спеціально відведених для цього місцях: осіб, підозрюваних у підготовці чи проведенні розвідувально-підривної, терористичної діяльності та вчиненні інших кримінальних правопорушень, розслідування яких віднесено до компетенції органів Служби безпеки України, - на строки і в порядку, що передбачені законами України;</p> <p>осіб, які проникли на об'єкти та у місця, що охороняються органами і підрозділами Служби безпеки України, - на строк до трьох годин, а у разі нагальної необхідності запобігання злочинів чи його припинення та з метою встановлення особи - до сімдесяти двох годин з повідомленням про це суду протягом 24 годин з моменту затримання для перевірки обґрунтованості цього запобіжного заходу.</p> <p>Проводити особистий огляд вказаних осіб та огляд речей, що знаходяться при них, транспортних засобів і вилучати документи та предмети, які можуть бути речовими доказами або є небезпечними для життя і здоров'я людей;</p> <p>8) виключно для припинення</p>	<p>заходити і перебувати на території та в приміщеннях органів державної влади та інших державних органів, їх структурних підрозділів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, незалежно від форми власності, а на військові об'єкти та об'єкти розвідувальних органів, що охороняються, - в установленому порядку;</p>	<p>заходити і перебувати на території та в приміщеннях органів державної влади та інших державних органів, їх структурних підрозділів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій комунальної та державної форми власності, а на військові об'єкти та об'єкти розвідувальних органів, що охороняються, - в установленому порядку;</p>	<p>органу на території підприємств приватної форми власності, що не сприяє інвестиційному клімату в Україні. Можливість перебування на території приватних підприємств в окремих важливих випадках вже описана у пункті 8 вище. Також додаткова можливість постійного перебування передбачене діяльністю «під прикриттям».</p>
---	---	---	--

<p>розвідувальних, терористичних та інших протиправних посягань на державну безпеку України, а також при переслідуванні осіб, підозрюваних у проведенні такої діяльності, у будь-який час безперешкодно заходити і перебувати на території та в приміщеннях органів державної влади та їх структурних підрозділів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, незалежно від форми власності, а на військові об'єкти, що охороняються, - в установленому порядку;</p>			
<p>Відсутня</p>	<p>Стаття 8-2. Контррозвідувальні заходи, які проводяться зарішенням суду Виключно з метою попередження, своєчасного виявлення і припинення розвідувально-підривних, терористичних та інших посягань на державну безпеку України, отримання інформації в інтересах державної безпеки України органи, підрозділи та співробітники Служби безпеки України мають право здійснювати за рішенням суду такі контррозвідувальні заходи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) спостереження за особою або місцем із фіксацією відповідних відомостей або даних; 2) аудіо-, відеоконтроль особи, що полягає у втручанні в приватне спілкування особи без її відома з фіксацією змісту її розмова або інших звуків, рухів, дій, пов'язаних з її діяльністю або місцем перебування тощо, за допомогою аудіо-, відеозапису із використанням 		

	<p>спеціальних та інших технічних засобів;</p>		
	<p>3) аудіо-, відеоконтроль місця, що полягає у здійсненні прихованої фіксації відомостей за допомогою аудіо-, відеозапису всередині публічно доступних місць, без відома їх власника, володільця або присутніх у цьому місці осіб;</p> <p>4) зняття інформації з електронних комунікаційних мереж (транспортних — телекомунікаційних мереж), що забезпечують передавання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого виду між підключеними до неї електронними комунікаційними мережами;</p> <p>5) зняття інформації з електронних інформаційних мереж, яке полягає у пошуку, виявленні шляхом фізичного та/або програмного доступу, відборі і фіксації відомостей або даних, що містяться в електронних</p>	<p>4).зняття інформації з електронних комунікаційних мереж відповідно до Закону України «Про електронні комунікації»</p> <p>5)зняття інформації з інформаційно-комунікаційних систем, яке полягає у пошуку, виявленні шляхом фізичного та/або програмного доступу, відборі і фіксації відомостей або даних, що містяться в інформаційно-комунікаційних системах або їх частинах, доступ до</p>	<p>ЗУ «Електронні комунікації», зокрема передбачено, що зняття інформації забезпечується єдиною системою технічних засобів, що використовується всіма уповноваженими законом органами, на умовах автономного доступу до інформації у порядку, визначеному законодавством.</p> <p>Редакційно щодо виключення «транспортні телекомунікаційні мережі», оскільки законодавство не містить його визначення.</p> <p>Напевно мова йде про доступ до контенту, який передається в мережах. Приведення термінології у відповідність до ЗУ «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах».</p>

	<p>інформаційних мережах (системах) або їх частинах, доступ до яких обмежується її власником, володільцем, утримувачем або пов'язаний з подоланням системи логічного захисту;</p> <p>б) обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи шляхом негласного проникнення до таких місць житла чи володіння особи з використанням спеціальних та інших технічних засобів, з метою:</p> <ul style="list-style-type: none">виявлення і фіксації речей та документів;виготовлення копій чи зразків зазначених речей і документів, виявлення та вилучення зразків для дослідження;виявлення осіб, які можуть бути причетні до розвідувально-підривної діяльності, терористичних та інших протиправних посягань на державну безпеку України;встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи;установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, яке полягає в локалізації місцезнаходження радіоелектронного засобу, в тому числі мобільного терміналу систем зв'язку, та інших радіовипромінювальних пристроїв, активованих у мережах, постачальників електронних комунікаційних послуг та/або мереж без розкриття змісту повідомлень, що передаються; <p>8) огляд кореспонденції, який полягає в негласному відборі за</p>	<p>яких обмежується її власником, володільцем, утримувачем або пов'язаний з подоланням системи логічного захисту;</p>	
--	---	---	--

ідентифікаційними ознаками кореспонденції, її обробленні, зміні (заміні), знятті копій чи отриманні зразків.

Обмеження доступу до визначених (ідентифікованих) інформаційних ресурсів (сервісів) з метою недопущення терористичного акту або вчинення розвідувально-підривної діяльності на шкоду Україні здійснюється в судовому порядку на підставі матеріалів оперативно-розшукової або контррозвідувальної справи.

Контррозвідувальні заходи, передбачені частиною першою цієї статті, проводяться на підставі рішення суду за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу Служби безпеки України, що здійснює контррозвідувальну діяльність, або його заступника.

У виняткових випадках, коли невжиття невідкладних заходів призведе до злочину проти основ національної безпеки України, терористичного акту, кібератаки, знищення необхідних фактичних даних або зумовить неможливість їх отримання, Голова Служби безпеки України, його заступник або начальник регіонального органу Служби безпеки України має право прийняти документально оформлене рішення щодо проведення контррозвідувальних заходів, передбачених частиною першою цієї статті, до ухвалення рішення суду. У такому разі керівник оперативного підрозділу Служби безпеки України,

яким ініційовано проведення контррозвідувального заходу, або його заступник, повинен протягом 24 годин з початку контррозвідувального заходу звернутися до суду з клопотанням про надання дозволу на проведення контррозвідувальних заходів. Крім відомостей, передбачених статтею 8-3 цього Закону, у клопотанні мають зазначатися обставини, які зумовили необхідність невідкладного проведення відповідного контррозвідувального заходу.

Якщо за результатами розгляду клопотання в порядку, передбаченому статтею 8-3 цього Закону, судом постановлено ухвалу про відмову у наданні дозволу на проведення контррозвідувального заходу, контррозвідувальний захід підлягає негайному припиненню, а одержана внаслідок його проведення інформація передається оперативному підрозділу – ініціатору проведення контррозвідувального заходу для знищення у встановленому порядку.

Інформація, здобута або створена в результаті контррозвідувальних заходів, крім контррозвідувальних заходів, визначених частиною першою цієї статті, не може бути використана для вирішення завдань кримінального провадження.

Визначені частиною першою цієї статті контррозвідувальні заходи можуть проводитися розвідувальними органами України у випадках, передбачених статтею 17

Закону України «Про розвідку». Рішення суду про проведення таких заходів постановляється за клопотанням керівника відповідного розвідувального органу України або уповноваженого ним заступника, що розглядається у порядку, визначеному статтею 8-3 цього Закону, з урахуванням особливостей мети проведення та суб'єкта ініціювання і проведення таких заходів.

7) В особливий період, під час дії воєнного стану, проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Служба безпеки України, розвідувальний орган України можуть проводити контррозвідувальні заходи стосовно особи, місця або речі, що перебувають на тимчасово окупованій території або території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, застосовувати засоби контррозвідки без дотримання вимог статей 8-2 і 8-3 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» на підставі письмового рішення Голови Служби безпеки України (особи, яка виконує його обов'язки), його першого заступника або заступника, начальника регіонального органу або органу військової контррозвідки (особи, яка виконує його обов'язки), чи керівника розвідувального органу України або його заступника.

<p>Відсутня</p>	<p>Стаття 8-4. Рекомендації Служби безпеки України з питань забезпечення державної безпеки</p> <p>Служба безпеки України при здійсненні контррозвідувальної діяльності може надавати державним органам, органам місцевого самоврядування, утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, підприємствам, установам, організаціям незалежно від форм власності та посадовим (службовим) особам рекомендації, тобто обов'язкові для розгляду пропозиції, які стосуються питань забезпечення державної безпеки, усунення причин і умов, що можуть сприяти реалізації загроз державній безпеці або підвищенню ризиків державної безпеки, шляхів мінімізації та/або нейтралізації негативних наслідків реалізації загроз державній безпеці, а також управління ризиками державної безпеки. Рекомендації Служби безпеки України не можуть містити вимог щодо обмеження прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>Рекомендації надаються за підписом керівника функціонального підрозділу Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України відповідно до компетенції. Про результати розгляду рекомендацій суб'єкт, якому вони адресовані, письмово повідомляє відповідний функціональний підрозділ Центрального управління або регіональний орган Служби безпеки України протягом десяти робочих днів.</p>	<p>Стаття 8-4. Рекомендації Служби безпеки України з питань забезпечення державної безпеки</p> <p>Служба безпеки України при здійсненні контррозвідувальної діяльності може надавати державним органам, органам місцевого самоврядування, утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, підприємствам, установам, організаціям та посадовим (службовим) особам рекомендації, тобто обов'язкові для розгляду пропозиції, які стосуються питань забезпечення державної безпеки, усунення причин і умов, що можуть сприяти реалізації загроз державній безпеці або підвищенню ризиків державної безпеки, шляхів мінімізації та/або нейтралізації негативних наслідків реалізації загроз державній безпеці, а також управління ризиками державної безпеки. Рекомендації Служби безпеки України не можуть містити вимог щодо обмеження прав та свобод людини і громадянина, порушення законодавства.</p> <p>Рекомендації надаються за підписом керівника функціонального підрозділу Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України відповідно до компетенції. Про результати</p>	<p>Пропонуємо уточнити, що рекомендації також не можуть містити вимоги щодо порушення законодавства.</p>
------------------------	--	--	--

		<p>розгляду рекомендацій державні органи, органи місцевого самоврядування, утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, підприємствам, установам, організаціям державної та комунальної власності; письмово повідомляють відповідний функціональний підрозділ Центрального управління або регіональний орган Служби безпеки України протягом десяти робочих днів.</p>	
<p>Закон України «Про електронні комунікації»</p>			
<p>Стаття 121. Умови надання доступу до інформації упередбачених законом випадках</p> <p>...</p> <p>Відсутня</p>	<p>Стаття 121. Умови надання доступу до інформації у передбачених законом випадках</p> <p>...</p> <p>4. Постачальники електронних комунікаційних послуг та/або мереж зобов'язані вжити проведення оперативно-розшукових, контррозвідальних та негласних слідчих (розшукових) дій на власних електронних комунікаційних мережах та вживати заходів з недопущення розголошення фактів їх проведення.</p>	<p>Постачальники електронних комунікаційних послуг та/або мереж зобов'язані виконувати вимоги розвідувальних органів, які прийняті відповідно до законодавства, та вживати заходів з недопущення розголошення фактів їх проведення.</p>	<p>Приведення до принципу правової визначеності, оскільки поняття «сприяння» може містити множинне тлумачення. Таке формулювання не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування в правозастосовній практиці Натомість обов'язок виконувати вимоги розпоряджень є чіткими та зрозумілими для виконання. Більше того, виокремлення постачальників електронних комунікаційних послуг з ряду інших суб'єктів відноси виглядає непослідовним.</p>

		<p>Стаття 121. Умови надання доступу до інформації у передбачених законом випадках</p> <p>...</p> <p>4. Постачальники електронних комунікаційних послуг та/або мереж зобов'язані у межах своїх повноважень сприяти проведенню оперативно-розшукових, контррозвідувальних та негласних слідчих (розшукових) дій на власних електронних комунікаційних мережах та вживати заходів з недопущення розголошення фактів їх проведення.</p>	<p>Постачальники послуг та мереж можуть здійснювати сприйняття тільки в межах власних повноважень і не виходячи за них. Ідентичне уточнення містилося у ч.4 статті 39 Закону України «Про електронні комунікації». Пропонуємо його додати.</p>
--	--	--	--